

tænde en eller flere, eftersom det blev nødvendigt, og hvoraf enhver kunde gøre Tunnelen ubrugelig for kortere eller længere Tid.

En aldeles sikker Afbrydelse vilde det være at lede Havvandet ind i Tunnelen, selv om man derved kun fyldte denne paa 2 klm.s Længde paa det laveste Sted — klm. 15 til klm. 17.

Om Beskaffenheden af de Jordlag, som Tunnelen skal igennem, kan selvfølgelig intet bestemt siges. Jeg har herom søgt Oplysninger paa mineralogisk Institut og i „Danmarks geologiske Undersøgelser“ af Statsgeolog Milthers. Resultatet var overordentlig heldigt for en Tunnel. Ved „Taarnborg“ ved Korsør har der nemlig været foretaget en Boring, der angav:

Moræneler fra 0 til 35 Meters Dybde.

Sand og Grus fra 35 til 50 Meters Dybde.

Stenfrit, tæt skifret Mergel fra 50 til 94 Meters Dybde.

Kalksten med Flint fra 94 til 104 Meters Dybde.

Ved Nyborg — nærmest Land — naar Liimstenen, der dér er af samme Beskaffenhed som Kridtstenen ved Stevns, saa højt op, at Tunnelen vil blive lagt deri. I denne Liimsten kan der findes Flintlag, og disse Flintlag kunne føre Vand, men det antages dog, at man vil slippe for Vand baade her og paa Sjællandssiden. Der menes ogsaa, at denne Liimsten her kun danner en Ø, hvis Grænser hurtigt sænke sig ned og møde de heldigere Jordlag fra Sjælland. Men herom kunne kun de endelige Boringer give Vished. Af disse vil det ogsaa afhænge, om man skal bruge Skjoldet eller ganske ligefrem kan grave sig igennem.

De fleste af disse Spørgsmaal ville imidlertid temmelig nøje kunne afgøres ved omhyggelige Forarbejder.

Som det vil være almindelig bekendt, paatænkes der anlagt et stort Elektricitetsværk i Aamosen, ca. 23 klm. Nord for Slagelse. Mosen er saa stor, at dens Tørv — ifølge Angivelse fra de Herrer Ingeniørerne Schmith & Walter, der arbejde med dette Projekt — ville kunne producere Elektricitet ikke alene til de nærmeste Byer: Nykøbing S., Kalundborg, Holbæk og Slagelse med omliggende Land, men ogsaa til elektrisk Drift af Tunnelen i over 100 Aar.

Staten vil altsaa kunne undgaa Anlægget af et eget Elektricitetsværk, men kan nøjes med at bekoste den ca. 40 klm. lange Traad til Tunnelen og et Pufferbatteri ved Portalen eller — om det maatte foretrækkes — i Korsør. De elektriske Ledninger i Tunnelen maatte den jo i hvert Fald selv betale, ligesom det ogsaa vil være nødvendigt paa begge disse Steder at opføre interimistiske Anlæg til Produktion af Ventilationsluft, Lys og Trækkekraft under Tunnelbygningen samt til Maskinværkstederne m. m.

Paa Sprogø og paa Fyn behøves intet permanent elektrisk Anlæg.

Tunnelen skal naturligvis udmures i sin hele Længde. Hertil kan benyttes enten Granit, armeret Beton eller haardbrændte, stærke Mursten (Klinker).

Mod Graniten, som selvfølgelig vilde være det bedste Materiale, har jeg den Indvending, først at den er for dyr, og dernæst og ikke mindst, at de fleste af Pengene ville gaa til Udlandet.

Mod den armerede Beton gælder den sidste Indvending til Dels ogsaa; først og ubetinget for Jernets Vedkommende, men ogsaa for en stor Del for Cementens, fordi vore Cementfabrikker ikke kunne præstere den fornødne Cement. Om den armerede Betons Anvendelse i Tunneler haves kun faa Erfaringer. Derimod ville vore danske Teglværker kunne levere det fornødne Kvantum Klinker, selv om dette løber op til ca. 250 Millioner Stykker eller ca. 15-Gange saa meget, som ere medgaaede til det ny Raadhus i København. Pengene ville alle forblive her i Landet, og der vilde blive Ekstraarbejde til en Mængde Mennesker.

Hvor mange Mennesker, der ville blive Brug for ved selve Tunnelen, er det vanskeligt at opgive, forinden de detaillerede og fuldstændige Forarbejder foreligge. Ved Simplon-Tunnelen, der er ca. 1½ klm. længere, end denne vil blive, gik Maksimums-Arbejdsstyrken op til 3000 Mand. Og dog var der dér kun 2 Arbejdsfronter, medens der her vil blive 4. Forholdene vare jo imidlertid saa overordentlig forskellige dér fra, hvad de ville blive her. Naar man derfor her anslaar Styrken til 1500 Mand, saa gaar man vist ikke meget for lavt.